

Vesna Čulinović-Konstantinović (1934. – 2020.)

Dana 17. travnja 2020. godine, u 87. godini života, preminula je etnologinja i muzealka Vesna Čulinović-Konstantinović. Hrvatski etnolozi i muzealci kao i ostali suradnici i prijatelji, zbog mjera karantene uslijed globalne epidemije, nisu bili u mogućnosti ispratiti cijenjenu kolegicu na posljednji počinak, ali su se uz tihu sućut i s poštovanjem prisjetili ove istaknute članice Hrvatskog etnološkog društva.

Vesna Čulinović rođena je 26. siječnja 1934. godine u Beloj Crkvi u Srbiji. Gimnaziju je pohađala u Beogradu i Zagrebu, gdje je i maturirala 1952. godine. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu studirala je etnologiju i psihologiju (1952. – 1959.), a 1965. godine na istom je fakultetu doktorirala s temom *Otmica kao tradicionalni oblik pribavljanja nevjeste u naroda Jugoslavije*. Od 1960. godine zaposlena je u Etnološkom zavodu JAZU u zvanju asistentice, a potom i znanstvene savjetnice (od 1984.). Posljednje četiri godine do umirovljenja provela je kao ravnateljica Etnografskog muzeja u Splitu (1988. – 1991.). U Etnološkom zavodu JAZU bavila se dokumentacijskom obradom rukopisne građe arhiva i terenskim etnološkim istraživanjima u sklopu kojih je obrađivala razne teme. Posebno su je zanimale tradicijske obiteljske zajednice, njihova vjerovanja i običaji kao i običajno pravo te život stočarskog stanovništva Dinare. Od 1973. godine predavala je običajno pravo na Pravnom fakultetu u Splitu. Interes za bavljenje narodnim pravom vjerojatno je potaknuo njezin otac, Ferdo Čulinović, istaknuti pravni povjesničar, sveučilišni profesor i akademik koji je zajedno s Vesnom sudjelovao u radu Odbora za narodni život i običaje JAZU. Dolaskom u Split na mjesto ravnateljice Etnografskog muzeja, Vesna Čulinović-Konstantinović pokrenula je postupak klasifikacije zatečene arhivske građe te aktivnosti prikupljanja predmeta u svrhu popunjavanja muzejskog fundusa. Priredila je izložbe *Magija i vrijeme karnevala* (1989. godine) i *Narodna umjetnost u funkciji života 1910. – 1990.* (1990. godine). Priredila je za objavu dvije značajne etnološke monografije: *Poljica*, don Frana Ivaniševića (Split, 1987.) i *Život i običaji u Imockoj krajini*, Silvestra Kutleše (Split, 1993.), a nakon umirovljenja i sintezu etnoloških istraživanja u Dalmaciji te iscrpan prikaz monografskog proučavanja tradicijske kulture u Dalmaciji do početka 20. stoljeća (*Ethnologica Dalmatica*, 2000. i 2001. godine). Rezultate svojih istraživanja objavljivala je u raznim etnološkim i sociološkim publikacijama, ponajviše u *Zborniku za narodni život i običaje*, *Narodnoj umjetnosti*,

Etnološkom pregledu, Etnološkoj tribini, Ethnologici Dalmatici i Sociologiji sela, a izlaganja, rasprave i recenzije u časopisima i lokalnim zbornicima te zbornicima skupova etnologa i folklorista na kojima je redovito sudjelovala (*Izvješća Hrvatskog etnološkog društva, Rad Saveza udruženja folklorista Jugoslavije*). O obiteljskim i društvenim aspektima običaja i promjene u hrvatskoj tradicijskoj kulturi (u zborniku *Izazov tradicijske kulture*, Zagreb, 2009. godine), o ženidbenim običajima i otmici nevjestete o narodnim vjerovanjima (u knjizi *Ažđajkinja iz Manite drage: običaji, vjerovanja, magija, liječenja*, Split, 1990.), piše kao o etnosociološkim pojavama čime ističe važnost utjecaja sociologije / socijalne psihologije za etnološka istraživanja. Dio svojih istraživanja posvetila je ženama koje razmatra u kontekstu tradicijske kulture, primjerice kroz društveni status žena Dalmatinske zagore u zapisima Ivana Lovrića (*Zbornik Cetinske krajine*, Sinj, 1979.) i u tradicijskoj kulturi Panonije (*Etnološka tribina*, 1982.). Pisala je o značajnim hrvatskim etnologinjama i etnografkinjama – Aidi Koludrović (*Ethnologica Dalmatica*, 1995./1996.), Marijani Gušić (*Etnološka tribina*, 2001.) i Darinki Veić (*Etnološka istraživanja*, 2009.). Radove na temu običajnog prava objavljivala je u *Zborniku radova Pravnog fakulteta u Splitu* (1986./1987.) i u *Etnološkoj tribini* (1984.). Aktivno je sudjelovala u radu Saveza etnoloških društava Jugoslavije i Hrvatskog etnološkog društva.

Kolegica Vesna Čulinović-Konstantinović bila je angažirana etnologinja koja je promatrala, istraživala i bilježila različite aspekte hrvatske tradicijske kulture, života i običaja te o njima pisala, izlagala i objavljivala radove. Posljednjih nekoliko godina prije smrti pobrinula se da se njezina opsežna radna dokumentacija (terenski zapisi, bilježnice, nacrti, separati, korespondencija, prijepisi) pohrani u Odsjeku za etnologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti gdje je provela svoj radni vijek kao i u Institutu za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu, čime je pokazala visoku svijest o važnosti čuvanja i arhiviranja, ali i nesebičnog dijeljenja rezultata istraživanja s novim generacijama etnologa. Arhivska zbirka Vesne Čulinović-Konstantinović (sign. NZ 208, OE HAZU) dostupna je studentima i istraživačima kao i njezina autorska zbirka koja je objavljena u Digitalnom repozitoriju Instituta.

Klementina Batina